

چالش بازنشستگی و لزوم اصلاح و بازنگری در قوانین

ورشکستگی مطلق ۱۶ صندوق بیمه گر کشور

چند سالی است که مشکلات صندوق های بیمه ای و بازنشستگی و بحران وضعیت موجود از سوی کارشناسان امور رفاه و تأمین اجتماعی مطرح شده است و همین امر باعث نگرانی افراد تحت پوشش این صندوق ها که اغلب بازنشستگان و سالمندان هستند، شده است.

سال های سال است که جمعیت صندوق های بازنشستگی برای خروج از بحران های مالی، مطرح بوده اما آنچه مسلم است، این صندوق ها در شرایط کنونی و با توجه به بحران هایی که دارند، امکان جمع ر انداشته و باید هر کدام را با سیاست های تحت مدیریت خودشان اداره کرد. در کشور حدود ۱۸ صندوق بازنشستگی وجود دارد که تعداد زیادی از این صندوق ها به دلایل مختلف در وضعیت نابسامان اقتصادی و منابع مالی قرار دارند. در این بین، صندوق تأمین اجتماعی جز معدود صندوق هایی است که به گفته مسئولان سازمان هنوز به وضعیت بحرانی نرسیده اما به نقطه سربه سری رسیده است و چنانچه از همین امروز فکری برای رفع مشکلات و موانع موجود نشود به زودی وضعیت این صندوق نیز بحرانی خواهد شد. محمدحسن زدا، سرپرست سازمان تأمین اجتماعی در گفت و گو با مهر گفت: در قانون بودجه سال ۹۷ بند «و» که «ن» تبصره ۵ دیده شده بود که ۵۰ هزار میلیارد تومان از مطالبات سازمان تأمین اجتماعی پرداخت شود که متأسفانه به دلیل برخی ایرادات اداری و فنی، تقریباً این اتفاق رخ نداد.

وی افزود: با توجه به مذاکراتی که با نمایندگان مجلس و رئیس مجلس انجام شد و حمایت هایی که آنان از سازمان تأمین اجتماعی داشتند، باعث شد که دستور صریح و ویژه ای را صادر کرده و با کمک مرکز پژوهش های

مجلس، ایرادات قانون را بر طرف کردیم و در بودجه سال ۹۸ این ۵۰ هزار میلیارد تومان مجدداً مورد تأکید قرار گرفت و این دفعه راهکارهای خوبی برای اجرای آن دیده شده است.

سرپرست سازمان تأمین اجتماعی با اشاره به اینکه در حال حاضر سازمان تأمین اجتماعی نسبت به سایر صندوق های بیمه ای، وضعیت بهتری دارد، گفت: وضعیت بهتر سازمان تأمین اجتماعی به دلیل ضرب پشیمانی است یعنی از چند نفر حق بیمه دریافت و به چند نفر پرداخت می شود و این ضرب در سازمان تأمین اجتماعی ۵۵ است اما متأسفانه در ۱۸ صندوق بیمه ای دیگر، این عدد فاجعه است.

زدا با اشاره به اینکه در دنیا این ضرب پشیمانی را برای نقطه سربه سری، ۵ قرار می دهند، افزود: در حال حاضر ۱۸ صندوق بیمه ای در کشور زیر نقطه سربه سری قرار دارد و سازمان تأمین اجتماعی نیز نزدیک به این نقطه است اما تا رسیدن به آن فاصله دارد. وی در پاسخ به این سوال که آیا می توان گفت تأمین اجتماعی در وضعیت خوبی به سر می برد، تصریح کرد: اصلاحات پارامتریک که نمایندگان مجلس ارائه کرده اند و اقدامات دیگری که در حال انجام است، نشان می دهد زمان آن رسیده که یک بازنگری انجام دهیم و ایرادات کار خود را طی ۶۰ سال گذشته ببینیم و آنها را مرتفع کنیم. کارشناسان تأمین اجتماعی معتقدند چنانچه بخواهیم صندوق بازنشستگی پویا و کاملی داشته باشیم باید در کشور به ازای هر ۲۵ نفر شاغل یک نفر بازنشسته وجود داشته باشد اما در دهه های گذشته به دلایل مختلف، سن بازنشستگی در کشور کاهش یافته است. و اگر ضرب پشیمانی شاغلین و بازنشستگان که هم اکنون حدود ۵۵ است به کمتر ۵

برسد صندوق های بازنشستگی دچار ورشکستگی خواهند شد.

لزوم اصلاحات و بازنگری در قوانین تأمین اجتماعی

به گفته وی، اگر می خواهیم یک تأمین اجتماعی پویا، قوی و پشتیبان جامعه ۴۲ میلیون نفری داشته باشیم، باید این بازنگری ها هر چه سریع تر انجام شود، حتی در سودمیریت ها و ساختار بدی که وجود داشته، باید بازنگری شود تا یک تأمین اجتماعی مناسب مردم کشور داشته باشیم.

سرپرست سازمان تأمین اجتماعی در مورد این اصلاحات گفت: این اصلاحات هم شامل اصلاحات ساختاری، مدیریتی و هم پارامتریک می شود و آن چیزی که در حال حاضر تأمین اجتماعی اجرا می کند، مصوبه سال ۵۴ است که با توجه به شرایط اقتصادی و اجتماعی آن زمان در نظر گرفته شده بود. در آن سال سن امید به زندگی ۵۹ سال بوده و سن بازنشستگی ۵۰ سال محاسبه شده است، یعنی با پرداخت ۲۳ یا ۳۰ درصد حق بیمه، بیمه شده فقط ۹ سال حقوق دریافت کند اما در حال حاضر که سن امید به زندگی به ۷۵ سال افزایش پیدا کرده اما سن بازنشستگی از ۵۰ سال به جای اینکه افزایش پیدا کند، کاهش پیدا کرده و این موارد باید ساماندهی شود و البته معنی آن، این نیست که حتماً سن یاسابقه می خواهد افزایش پیدا کند.

زدا با اشاره به اینکه تعهدی که صندوق به افراد جاری خود دارد، سر جای خودش است، اظهار داشت: باین شرایط، ما مکلف هستیم چه از نظر اداری و چه از نظر شرعی، به تعهدات قبلی خودمان به بیمه شدگان پایبند باشیم یعنی کسانی که الان هستند، با همان شرایط قبلی کارشان پیش برود بنابراین هیچ جای نگرانی برای بیمه شدگان وجود ندارد.

کمیسون اجتماعی این بود که بدهی ۱۵۰ هزار میلیارد تومانی دولت به سازمان تأمین اجتماعی مشخص و مصوب کند و مصوب شد دولت بدهی خود را طی چند سال پرداخت کند. وی گفت: در سال جاری قرار بود ۵۰ هزار میلیارد تومان از بدهی دولت پرداخت شود که متأسفانه به دلیل مشکلاتی که وجود داشت، دولت آن را به طور کامل پرداخت نکرد و البته در بودجه سال ۹۸ راهکارهای اجرایی برای پرداخت آن مشخص و قرار شد دولت اگر نتواند اعتبار آن را پرداخت کند، آن را از طریق تهاثر و واگذاری زمین و ملک و... تأمین کند.

وی گفت: سازمان تأمین اجتماعی یکی از بنگاه های بزرگ اقتصادی کشور است و ۵۰۰ شرکت زیر مجموعه دارد و اگر در این شرکت ها صرفه جویی و شفاف سازی شود می توان برخی از ضررها را جبران کرد و همچنین در آمدزایی نیز داشته باشد که این اراده نیز در وزیر وجود دارد.

مشکل صندوق ها: سومین و مهم ترین چالش کشور

نماینده مسکن در مجلس گفت: یکی از چالش هایی که در سال های آینده در کشور ایجاد خواهد شد و بعد از محیط زیست و آب، سومین چالش است، مشکل صندوق های بیمه ای بازنشستگی در کشور است که در حال حاضر نیز وضعیت این صندوق ها بدتر از دو مشکل دیگر عنوان می شود.

رئیس کمیسیون اجتماعی با اشاره به اینکه از سال گذشته مشکل صندوق ها نمود پیدا کرده، گفت: در حال حاضر این وضعیت به ابر چالش تبدیل شده و بحران فوق العاده ای برای کشور محسوب می شود، چرا که فقط تأمین اجتماعی ۴۲ میلیون نفر را تحت پوشش خود دارد و مابقی صندوق هانیز جمعیتی از مردم کشور را زیر مجموعه خود دارند.

وی تأکید کرد: گفته می شود هم اکنون به جز تأمین اجتماعی که مقداری وضعیت آن سر به سر است، مابقی صندوق ها که حدود ۱۷ صندوق بیمه ای می شوند ورشکسته هستند.

به گفته خدادادی، وضعیت پرداخت حق بیمه نسبت به فرد بازنشسته ۶ به یک است و اگر صندوق ها از چهار به یک بیابند، به سمت ورشکستگی می روند در حال حاضر در برخی از صندوق های این نسبت بیمه ای کمتر از یک است که این فاجعه است. مواردی مانند برهم خوردن جریان ورودی ها و خروجی های مالی و تعداد مشترکان صندوق ها از جمله مواردی است که باعث بروز بحران در صندوق های شود یعنی مالی کنسبت بازنشستگان مستمری بگیر به شاغلان بیمه پرداز افزایش یابست و وجه نقدی تجمع شده ناشی از پرداخت حق بیمه

زدا: وضعیت بهتر تأمین اجتماعی به دلیل ضرب و چند نفر حق بیمه دریافت می شود و این ضرب در تأمین اجتماعی ۵۵ است اما متأسفانه در ۱۸ صندوق بیمه ای دیگر، این عدد فاجعه است

وی در پاسخ به این سوال که آیا وضعیت تأمین اجتماعی بحرانی است و چند سال سازمان تأمین اجتماعی با وضعیت فعلی می تواند دوام بیاورد؟ گفت: اگر مطالباتی که از بخش خصوصی و دولت داریم، دریافت کنیم، من به شما تضمین می دهم که با همین ساختار فعلی، حداقل ۱۰ سال بدون هیچ مشکلی ادامه دهیم.

بدهی انباشته دولت، دلیل بحرانی شدن تأمین اجتماعی

از بحران صندوق های بازنشستگی در کشور به عنوان یکی از ابر چالش های پیش روی اقتصاد ایران در کنار بحران های دیگر نام برده می شود، شرایطی که به نظر می رسد بر بسیاری از صندوق های بازنشستگی کشور سایه افکنده و پیش بینی می شود در صورت تداوم شرایط فعلی طی دهه های آینده تمامی صندوق های کشور را دربر گیرد. سلمان خدادادی، رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس در مورد تأمین اجتماعی و وضعیت فعلی این صندوق می گوید: بدهی های انباشته شده دولت به تأمین اجتماعی باعث شده که این سازمان طی سال های اخیر با مشکلاتی مواجه شود.

وی تأکید کرد: یکی از مصوبات

خدادادی: اینکه گفته می شود ۱۶ صندوق بیمه ای ورشکسته هستند به این معنا نیست که نمی توانند از پرداخت حقوق بازنشستگان را بدهند، بلکه معنای آن این است که در وضعیت خوبی به سر نمی برند و بحرانی هستند

شاغلین به مزایای مستمری بازنشستگی کاهش پیدا کند می توان انتظار بروز بحران در صندوق های بازنشستگی را داشت و این وضعیتی است که در حال حاضر صندوق های بازنشستگی کشور گرفتار آن است.

بحران در صندوق بازنشستگی کشوری

رئیس کمیسیون اجتماعی با اشاره به اینکه صندوق بازنشستگی کشوری یک میلیون و ۳۰۰ هزار مستمری بگیر دارد که یک میلیون و ۱۰۰ هزار نفر نیز کارمند هستند که حق بیمه می دهند، گفت: این یعنی ورشکستگی مطلق. وی تأکید کرد: اینکه گفته می شود ۱۶ صندوق بیمه ای ورشکسته هستند نه به این معنا که نمی توانند از پرداخت حقوق بازنشستگان را بدهند، بلکه معنای آن این است که در وضعیت خوبی به سر نمی برند و بحرانی هستند.

به گفته رئیس کمیسیون اجتماعی، در بودجه سال ۹۸ از ۴۰۷ هزار میلیارد تومان حدود ۱۰۰ هزار میلیارد برای صندوق های بیمه ای و بازنشستگی اختصاص پیدا کرده و این اعتبار از ردیف های دولتی و بودجه عمومی کشور تخصیص داده شده است. وی گفت: هنگامی که بودجه عمومی به صندوق ها اختصاص پیدا می کند یعنی برای کارهای عمرانی، اشتغال و... پولی نیست و هنگامی که ورشکسته می شوند، یعنی دولت هر چه پول دارد به آنها می دهد و این همان موضوعی است که به آن اشاره شد.

خدادادی افزود: اگر نخواهیم چالش ها را رفع کنیم، در آینده به بحرانی بالاتر از وضعیت فعلی می رسیم. وی تأکید کرد: در هیچ جای دنیا مانند ایران ۱۸ صندوق بیمه ای وجود ندارد و در نهایت دو تا سه صندوق برای کاری، کارمندی، امنیتی و نظامی دارند.

رئیس کمیسیون اجتماعی با تأکید بر اینکه جمعیت صندوق ها موضوعی است که باید مجدداً در دستور کار قرار گیرد، گفت: چاره ای نداریم و باید این جراحی را انجام دهیم، چرا که اگر اقدامات لازم انجام نشود، طی یک تا دو سال آینده فوق العاده با مشکل روبرو خواهیم شد و باید برای آن فکری اساسی کنیم.

یادداشت

اصلاح دستمزدها تورم زانیست

اصغر بالیسی، کارشناس

بارسیدن به روزهای پایانی سال، کشمکش ها بر سر نحوه تعیین افزایش حداقل حقوق سال ۹۸ بالا گرفته است، در حالی که با خطاهای راهبردی دولت در مدیریت اقتصاد شرایط معیشتی کارگران به شدت متزلزل شده و تورم سنگین به خصوص در کالاهای مصرفی روزمره عملاً بسیاری از کالاهار از سبد مصرفی اقشار آسیب پذیر حذف کرده است. مخالفت ها با افزایش حداقل حقوق آن هم در لوی سخنان شبه علمی هم گسترش یافته و رسانه های نزدیک به جریان نئولیبرالی در اقتصاد نقش پررنگی در این فضا سازی به عهده گرفته اند.

یکی از رایج ترین استدلال هادر مخالفت با تعدیل دستمزدها افزایش هزینه تمام شده تولید و زیان تولید کننده از این محل است. این در حالی است که بر اساس اطلاعات مرکز آمار ایران، سهم دستمزد از کل هزینه های عملیاتی «کارگاه های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر» حدود هشت درصد است، یعنی حتی با افزایش ۲۰ درصدی حداقل مزد، حداکثر ۱٫۶ درصد به هزینه های تولید افزوده می شود و بزرگ نمایی در خصوص افزایش هزینه های تولید از محل رشد دستمزدها بیشتر بهانه ای برای بی توجهی به حقوق مسلم کارگران است.

طبق قانون تعیین دستمزد کارگران بر اساس توجه به نیازهای آنها و جبران آن در شرایط تورمی و وظیفه ای بر دوش دولت و کارفرمایان است. طبق ماده ۴۱ قانون کار شورای عالی کار همه ساله موظف است میزان حداقل مزد کارگران را بر این نقاط مختلف کشور با صنایع مختلف با توجه به دو معیار تعیین کند؛ اول اینکه حداقل مزد کارگران با توجه به درصد تورمی که از طرف بانک مرکزی یا سایر مراجع رسمی آماری اعلام می شود باید تعدیل شود و دوم، حداقل مزد بدون آنکه مشخصات جسمی و روحی کارگران و ویژگی های کار محول شده را مورد توجه قرار دهد باید به اندازه ای باشد تا زندگی یک خانواده را که تعداد متوسط آن توسط مراجع رسمی اعلام می شود تأمین کند. در چنین شرایطی تعدیل دستمزدها بر اساس دو معیار تورم و سبد معیشتی کارگران یک وظیفه قانونی است که نباید به آن بی توجهی کرد.

بر اساس آمار رسمی مرکز آمار ایران نرخ تورم سالیانه در بهمن ماه به ۲۳٫۵ درصد رسیده است که قطعاً با روند کنونی در پایان سال به بیش از ۲۵ درصد خواهد رسید. البته این آمار تورم مربوط به کل کشور و با در نظر گرفتن مناطق روستایی است که کمتر موضوع حداقل مزد برای آنها صدق می کند. دربار مناطق شهری و دهک اول جامعه که بیشتر مزدبگیر هستند باید گفت فقط تورم خوراکی ها و آشامیدنی ها با توجه به وزن آنها در سبد مصرفی در این دهک بر اساس گزارش مرکز آمار ایران ۲۳ درصد است، این امر بدان معناست که حتی اگر حداقل مزد بین ۲۵ تا ۳۰ درصد هم افزوده شود فقط با یک تأخیر چند ماهه قدرت خرید کارگران را به سطح اولیه رسانده است. نباید فراموش کرد که همیشه دستمزدها با یک وقفه چند ماهه پس از تورم تعدیل می شود و در این بازه زمانی واحدهای تولیدی منافع خود را از رشد قیمت ها کسب کرده اند، لذا مخالفت با تعدیل دستمزدها کاملاً بی پایه و اساس است. البته باید اذعان داشت که در صورت فقدان شرایط تورمی در اقتصاد فشارها برای افزایش دستمزد هاهم کمتر می شود، اما در شرایط تورمی تعدیل دستمزد یک وظیفه قانونی است که نباید به بهانه های واهی از زیر بار آن شانه خالی کرد.

خبر کاری

شریعتمداری:

مزدبگیران از زندگی

عزت مندتری بر خوردار می شوند
وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: سال آینده دارندگان درآمد ثابت باید از زندگی بهتر و عزت مندتری برخوردار شوند. محمد شریعتمداری در گفت و گو با ایسنا اظهار کرد: در سال ۹۷ به دلیل فشارهای نظام سلطه، افرادی که دارای درآمد ثابت بودند فشارهایی را تحمل کردند. وی تصریح کرد: به عنوان یک شهروند ایرانی و در پی این اتفاقی که باعث شده افرادی که دارای درآمد ثابت هستند فشار بیاید باید تمام تلاش خود را در سال ۹۸ به کار بگیرم تا فشارها به حداقل ممکن برسد. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی خاطر نشان کرد: امیدوارم در سال آینده با تصمیمات دولت و مجلس در سال ۹۸ دارندگان درآمد ثابت از زندگی بهتر و عزت مندتری برخوردار شوند. شریعتمداری اضافه کرد که کارگران که قشر تولید هستند و معلمان که همه دانش کشور بر پایه تلاش آنها رو به رشد است، در کانون توجه هستند. وی بیان کرد: همه آنهاست که باز نشسته هستند و آینده همه جامعه را در چهره آنها می بینیم، عزت مندی زندگی آنها عزت مندی زندگی شاغلین نیز هست.

از کارگران و کارکنان دولت درمان نمی کند، گفت: متأسفانه آنچنان در مورد مبلغ ۴۰۰ هزار تومان سخن می گویند که گویی تحولی عظیم در زندگی کارگران و کارکنان دولت به وجود خواهد آورد در حالی که این عدد در مقابل گرانی های سرسام آور سال جاری آن هم برای آنکه هزینه های یک ماه زندگی را تأمین کند، عدد چشمگیری نیست.

حداقل افزایش مزد کارگران باید ۴۰۰ هزار تومان باشد

کارگران زندگی می کنند و نمی توانیم انتظار داشته باشیم کارگران افزایش کمتری نسبت به کارکنان دولت داشته باشند. وی در پاسخ به اینکه افزایش حقوق کارکنان دولت با اعتراض نوبخت، رئیس سازمان برنامه و بودجه روبرو شد و همین اعتراض را نیز کارفرمایان می کنند که توان پرداخت ندارند، گفت: اعتراض رسم مذاکرات است و نوبخت نیز رفتار بودجه ای داشت اما اینکه بخواهیم این اعتراض را ملاک قرار دهیم و کارکنان دولت را از افزایش نسبی محروم کنیم، کار درستی نیست.

پورمختار گفت: اگر قرار باشد مصوبه شورای عالی کار به نوعی باشد که از میزان دریافتی کارگران از کارکنان کمتر باشد، شکافی بین

بوده، بر بی ارزش شدن این حقوق های ناچیز افزوده است. وی با اشاره به مصوبه مجلس مبنی افزایش ۴۰۰ هزار تومان حداقل حقوق کارکنان دولت گفت: مجلس علاوه بر این ۱۰ درصد نیز به اختیار دستگاه های دولتی گذاشته تا آن بخش از حقوق بگیران که دریافتی های ناچیز دارند، بتوانند با دریافتی مناسبی روبرو شوند تا فاصله حقوق بین حداقل بگیران و حداکثر بگیران که وحشتناک شده، کاهش یابد.

نماینده بهار و کبود آهنگ با تأکید بر اینکه کارگر و کارمند در یک کشور زندگی می کنند، گفت: انتظار ما از شورای عالی کار این است که کمتر از این عدد تصویب نکند زیرا کارکنان دولت در همان شرایطی زندگی می کنند که

عضو کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس:

عضو کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس، بهترین روش برای افزایش حداقل دستمزد کارگران را ملاک قرار دادن مصوبه مجلس درباره افزایش حقوق کارکنان دولت دانست و گفت: اینکه گمان کنیم ۴۰۰ هزار تومان به اندازه ای زیاد است که می تواند زندگی نیروی کار را متحول کند، خوش خیالی است و در شرایط گرانی های موجود، این مبلغ عددی نیست که مورد اعتراض دولت و کارفرمایان قرار بگیرد.

محمدعلی پورمختار با ابراز تأسف از حداقل دستمزد کارگران به اینا گفت: با حقوق ماهیانه یک میلیون و ۲۰۰ هزار تومان کسی نمی تواند زندگی متوسطی داشته باشد و گرانی های اخیر که در نتیجه کاهش ارزش پول ملی

خبر